

megen Betydning, da Skolevæsenet derved meget let kunde berøves det store Gode at kunne udvise sig frit efter de forskjellige Communer's Duffer og Trang. — Dette var saaledes Hovedpunkterne i det Forslag, som man dengang fremkom med. Jeg skal endnu tilføie, hvad jeg tidligere har havt Leilighed til at antyde, nemlig: at Ministeriet ingenlunde er blevet staaende ved at sende Circulairer ud og indhente Betænkninger, men at der idelig og uafbrudt er steet Forbedringer i en stor Masse Skolelæreres Kaar, saavel paa Landet som i Kjøbstæderne; disse Forbedringer ere ikke sjældent skete netop imod Communerens Duffe, og det kan ikke siges, at der fra Communerens Side altid har været vilst velvillig Imødekomen; paa mange Steder have Communerne saaledes modsat sig en saadan Forbedring, hvorimod de øvrige Autoriteter, navnlig Amtsraadet, har erkendt, at man paa ingen Maade kunde betragte Kommunen for saa trængende, at den ikke skulde kunne udrede det Bidrag, hvorom der var Spørgsmaal. I saadanne Tilfælde har Ministeriet altid valgt at gaae den for Skolelærerne mest gunstige Vej. Det er ikke ganske ubetydelige Tillæg, der i saa Henseende har været Spørgsmaal om; der har saaledes, som jeg allerede tidligere har havt Leilighed til at bemærke, været tilstaaet Tillæg i Penge af 15, 20, 30, ja for Størstedelen af 50 Rd. og Tillæg af Byg fra 5 til 6 Tdr., ja meget ofte endog op til 15 Tdr. Fra en Deel af de Autoriteter, til hvem bemeldte Circulair er udsendt, er der indkommet Betænkninger, dog ikke fra alle. Det, meget omfattende Materiale har derfor endnu ikke kunnet bearbejdes saaledes, at Ministeriet derigjennem har kunnet komme til nogen fast Erkendelse af den Vej, der maa følges i denne særdeles vigtige Sag. Arbejdet skal uden Afbrydelse blive fortsat, og som jeg ogsaa haaber, snart blive tilendebragt, saaledes at der kan indtræde en heldbringende og passende Forbedring af Skolelærernes Kaar, ikke alene paa Landet, men ogsaa i Kjøbstæderne, hvor jeg, efter mit Kjenndskab til Sagen, troer, at Trangen er ligesaa stor som paa Landet.

Det kan forøvrigt ikke andet end være mig kjært at see forskjellige Anskuelse komme frem

og blive omdebatterede, selv om det ikke kan ventes, at disse Anskuelse ville kunne gaae over til at blive Lovbestemmelser, og jeg skal nu tillade mig med et Par Ord nærmere at omtale det foreliggende Forslag, der, som sagt, er meget forskjelligt fra det tidligere indgivne, ikke blot i den Retning, som en anden æret Taler nylig fremhævede, nemlig at det ikke tager Hensyn til Skolelæreren i Kjøbstæderne, hvilket har været Tilfældet med de tidligere indgivne Forslag, men ogsaa i andre Retninger. Forslaget gaaer ud paa ad forskjellige Veie at forbedre Skolelærernes Kaar, dels ved i § 1 at sætte en fast Betaling for Skolelærerne, efter Størrelsen af Hartkornet, idet det nemlig hedder, at indtil 100 Tdr. Hartkorn skulde give 40 Tønder Byg, indtil 200 Tdr. Hartkorn 50 Tdr. Byg og indtil 300 Tdr. Hartkorn 60 Tdr. Byg i Penge efter Capitelstarten. Det er allerede berørt som en Mangel ved denne Bestemmelse, at der er ikke saa Skoler, som have langt betydeligere Indtægter, og at det naturligtvis hverken kunde stemme med Forslagsstillersens eller Thingets Hensigt, at de skulde berøves disse Indtægter; den ærede Forslagsstiller har imidlertid ganske rigtigt sagt, at denne Mangel kan afhjælpes med meget større Lethed end mange andre, og at Begyndelsen af denne Scala, nemlig, at der af 100 Tdr. Hartkorn skal svares 40 Tdr. Byg, nærmer sig forøvrigt det Beløb, som i Forordningen af 29de Juli 1814 er opstillet som Ordinarium, nemlig 44 Tdr. Imidlertid er det jo ikke alene paa den saaledes angivne Maade, at den omhandlede Forbedring skal opnaaes, men det er ogsaa søgt opnaaet ad to andre Veie, der omtales i Lovforslagets § 5 og 6. I § 5 er der saaledes givet den Bestemmelse, at for hvert Barn, der søger Skole og ikke er under fast Forsørgelse af Fattigvæsenet, tillægges vedkommende Skolelærer Skolepenge til et Beløb af 2 Mk. for hvert Kvartal. Herved berøres et meget væsentligt Principspørgsmaal. Det er nu vel ikke gjørligt med fuldkommen Sikkerhed at have nogen Formening om, hvor betydelig Forbedringen af Skolelærernes Kaar paa denne Maade vil blive, men jeg troer, at det kan forudsættes, at den ikke vil blive ringe; men Spørgsmaalet er, hvorvidt man